

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L. 1.000
Letna naročnina L. 2.000
Letna inozemstvo L. 3.000
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XVI. - Štev. 3 (776)

Gorica - četrtek 16. januarja 1964 - Trst

Posamezna številka L. 40

Naš kulturni davek

Pred nedavnim sem govoril z nekim našim rojakom iz Argentine. Pripovedoval mi je o delu tamkajšnjih slovenskih izseljencev za ohranitev slovenske kulture. »Ob začetku leta so prihajali računati,« mi je dejal. »Naročnina za ta list, za ono revijo, članarina za prosvetno društvo pa za župnijsko podporno društvo. Šlo je kar po vrsti. Z ženo sva zračunala, da ena mesečna plača ni dovolj na leto. To pa ni bilo samo v naši družini, enako se je godilo sosedovim in drugim. Slovenci v Buenos Airesu neverjetno veliko izdajo za kulturne namene,« je zaključil.

Poslušal sem ga in si mislil svoje, namreč kako daleč smo mi od požrtvovalnih rojakov v Argentini. Koliko je pri nas družin, ki bi mogle potrditi, da izdajo za kulturne namene eno mesečno plačo na leto? Povem vam, kaj mi je pripovedoval neki sobrat. »Bil sem na obisku pri neki naši družini. Na mizi sem videl KG. Pa sem vprašal: Ali ste morda naročeni?« Odgovor je bil: »Ne, nismo naročeni. Spojamo si ga pri sosedih. Veste, 40 lir na teden je preveč za nas.«

»Kaj si odvrnil ti tem ljudem?« sem vprašal sobrata.

»Kaj jim češ reči, ko pa so taki, da za vse imajo denar, samo za dober časopis ali knjigo ga nimajo nikoli.«

Da, za vse imajo naši ljudje denar, posebno še za svojo zabavo in za svojo komoditeto. Za nov pralni stroj, za televizijski aparat, za avto, za moderno kopalnico, za tisoč drugih stvari imajo denar, za dober časopis ali revijo ga pa nimajo. Kaj šele če potrkas na njih vrata in jih prosiš za prispevek za kako ustanovo, morda dar za kak naš dom. O, potem je šele tarnanje o draginji, o davkih, o slabih časih. Kar ne upaš si več pogledati v oči takim revežem z avtom in televizijo, tako te je sram.

Pa še drugo stran zadeve vam lahko pokažem.

Bil sem v neki slovenski župniji. Od dolgega časa sem začel prelistavati oznanilno knjigo, ki sem jo ravno našel na mizi v župnišču. Tam sem našel na obratni strani, ki ga je župnik prebral ob novem letu. Navedene so bile številke nabirk med letom za razne dobrodelne namene. Kar čedne vsote z ozirom na župnijo. Kot urednika me je najbolj zanimalo, koliko so darovali pri nabirki za katoliški tisk. Ali bi verjeli? Od vseh nabirk je bila ta najnižja, in sicer precej nižja od vseh ostalih. Verniki so bili med letom dokaj radodarni, toda pri nabirki za katoliški tisk so se jim srca stisnila in žepi tudi.

Nisem vpraševal zakaj. Le čudno se mi je zdelo in še danes se mi čudno zdi, da so naši ljudje za dober tisk najmanj velikušni. Morda se ne motim, če razlagam to z njih mnenjem, da z naročilom oziroma s kupovanjem lista ali revije že opravijo svojo dolžnost. In vendar smo daleč od tega. Danes je znano dejstvo, da od same naročnine izhajajo le tisti listi, ki imajo milijonsko naklado. Vsi drugi uživajo podporo kake ustanove ali si kako drugače pomagajo. Komunistično časopisje v Italiji vemo, da si pomaga vsako leto s posebno kampanjo. Lani jim je ta prišla eno milijardo in 300 milijonov lir, če se prav spominjam. S takimi vsotami si lahko pomagajo in širijo svoje časopisje. Krajevni časopisi, kot so n. pr. slovenski v zamejstvu, morejo izhajati le, če jih ljudje sami izdatno podpirajo. To je primer Slovencev v Argentini in tudi v Kanadi in v ZDA. V enakem položaju smo mi katoliški Slovenci v Italiji. Samo ob podpori našega ljudstva moremo izdajati naše časopise in skrbeti za naše kulturne in vzgojne ustanove. Če nam ta zmanjka, moramo pobrati šila in kopita ter likvidirati vse, kar je našega. To se je nekaterim časopisom in ustanovam že zgodilo. Ali naj se tudi našim katoliškim?

Naj pa naši ljudje tudi pomislijo, kako rastejo izgube pri časopisih. Samo pri Pastirčku, skromnem, kot je bil do lani, smo imeli okrog sto tisoč lir primanjkljaja vsako leto. Kdo naj ta primanjkljaj krije? Letos, ko se je Pastirček povečal in olepšal, bo izguba še večja. Zato ne sme nihče

V MESECU ZGODOVINSKEGA OBJEMA NA OLJSKI GORI ZA EDINOST KRISTJANOV

Če bi danes še živel protestanta Spencer in Wattson — ki sta se kasneje oklenila katoliške Cerkve —, bi njuno srce prav gotovo te dni še posebej močno utripalo od silnega ganotja. Kajti 5. januarja sta si dala poljub miru na kraju, kjer je naš Gospod preživel svojo smrtno agonijo, papež rimske Cerkve Pavel VI. in ekumenski patriarh krščanskega Vzhoda Atenagoras.

Prvič sta omenjena protestanta leta 1908 povabila ves krščanski svet k molitvi za edinstvo kristjanov. Dasi protestanta, sta globoko občutila pohujšanje, ki ga je nudilo razdeljeno krščanstvo nekrščanskemu svetu. Če je res, da že kateri koli greh, ki ga storijo kristjani, zmanjša vrednost krščanske blagovesti v očeh tistih, ki naj jo sprejmejo, je pa greh needinosti, razdor med oznanjevalci evangelija še posebej poguben za rast Cerkve. Needinost med nosilci evangelija rani namreč Cerkev naravnost v srce: Razkol je svojsko delo Satana — velikega spletkarja in hujskača od začetka.

Že Kristus je apostolom dal na pot eno samo spoznavno znamenje: »Po tem bodo ljudje spoznali, da sem vas jaz poslal, če se boste ljubili med seboj.«

Res, kako so mogli kristjani na to preprosto resnico pozabiti? Zalostno dejstvo je, da smo kristjani razdeljeni: katoličani, pravoslavni, luteranci, anglikanci in še cel kup severnoameriških protestantskih ločin. In raven tega vsi zatrjujemo, da ljubimo Kristusa! Čudna ljubezen, ko smo si med seboj kakor v vojnem stanju ali pa vsaj brezbržni, kaj delajo drugi bratje v Kristusu.

Vendar je že nekaj let nazaj opaziti blagodejno moč Sv. Duha. Počasi v vse krščanske vrste pronicata zavesti, da je needinost med kristjani pohujšanje za ves svet. Prvo, kar je treba vzpostaviti, je medsebojno spoštovanje, želja po medsebojnem spoznavanju in res plemenita ljubezen, ki išče ne to, kar loči, temveč to, kar druži.

Zgodovina bo pisala, da je bil prav Janez XXIII. tisti, ki je povzročil pravo revolucijo v odnosih med kristjani. Saj se je že v nastopnem govoru spomnil ločenih bratov in jih povabil, naj »se vrnejo v edino Kristusovo Cerkev, ne kakor v tujo hišo, ampak kakor v svojo lastno.«

Tudi II. vatikanski koncil naj bi po zamisli istega sv. očeta pospešil zadevo zedinjenja tako, da se bo Cerkev notranje obnovila, še močnejše zablestela v svoji nadnaravni luči in tako postala nepremagljiv magnet, ki naj vse kristjane pritegne k sebi.

Živeti v veri, da je že vse opravil, ko časopis ali revijo naroči ali kupi. To je gotovo važno in nujno. Toda da moremo kriti vsakoletne izgube pri naših publikacijah, potrebujemo še izredne podpore. V ta namen naj bi služil ravno mesec katoliškega tiska in pa nabirke, ki se ob tej priliki vršijo. To naj bo en del našega kulturnega davka, ki ga hočemo pristojevoljno plačevati za obstoj naše narodne manjšine in njenega krščanskega tiska. Če bomo pri tem velikodušni, bo naš tisk še dolgo živel, bo vedno lepši in zanimivejši in tudi bolj obširen.

(r+r)

Njegov naslednik, sv. oče Pavel VI., je njegovo misel še bolj razvil, si jo popolnoma osvojil in vse drugo zasedanje sedanjega koncila vodil tako, da je misel o vesoljnosti Cerkve postala ena vodilnih misli koncila. In kot krono vsega tega si je zamislil romanje v Sveto deželo, kjer je hotel moliti za krščansko edinstvo na krajih, kjer je zanjo molil že naš Gospod, in moliti skupaj s patriarhom iz Bizanca, da bi Kristusova velikodušnost molitev čim prej postala resnica: »Oče, daj, da bodo vsi eno, kakor ti v meni in jaz v tebi, da bo svet tako veroval, da si me ti poslal!« (Jn 17, 21)

Točno štirinajst dni po odhodu sv. očeta v Palestino, 18. januarja, pričenjamo spet molitveno osmino, ki se zaključuje 25. januarja, na praznik spreobrnjenja sv. Pavla. Letošnja molitvena osmina je zadobila v luči zadnjega papeževega srečanja s patriarhom Atenagorom na Oljski gori še poseben žar svetlega upanja. Morda res že niso več samo plahe sanje, če upamo, da gre razkol med kristjani svojemu koncu naproti. Kot je dejal sam sv. oče Pavel VI., to ne bo še jutri ali popitrišnjem, toda pot je odprta, razgovor se je pričel.

Vsa ta prizadevanja pa zahtevajo molitev prej in slej. Se vedno drži, kar je papež Pij XII. napisal l. 1958 ob priliki 50-letnega jubileja molitvene osmine:

»Čeprav je več in različnih načinov apostolata, mislimo vendar, da ni boljšega sredstva, kot je ponižna in iskrena molitev k Bogu.

Spor med ZDA in Panamo

Na področju Panamskega prekopa je prejšnji teden prišlo do krvavih demonstracij med nacionalističnimi panamskimi študenti ter ameriški vojniki. Med spopadi je bilo 20 študentov mrtvih ter kakih dvesto ranjenih. Spricho tega je panamska vlada pretrgala diplomatske odnose z Združenimi državami. Istočasno zahteva priznanje panamske vrhovnosti nad področjem prekopa, ki ga upravljajo in izkoriščajo ZDA proti določeni odškodnini. V zadevo je posegel Varnostni svet OZN ter Organizacija ameriških držav. Sedaj so v teku pogajanja med obema prizadetima državama za mirno poravnavo spora.

Povod za zadnji nenadni izbruh spora okrog Panamskega prekopa so panamski študentje izzvali iz dejstva, da je na nekem šolskem poslopu ob prekopolu visela samo ameriška zastava. Toda bistvo spora je v tem, da hočejo Panamci doseči večji delež dobička od uporabe prekopa.

Razkol v Psi

Leva struja Italijanske socialistične stranke je končno izstopila iz PSI ter ustanovila novo socialistično stranko proletarske enotnosti (PSIUP). Ta odločen sklep je sprejela na zborovanju svojih pristavev konec tedna v Rimu. Predlog je dal voditelj socialistične leveice poslanec Vecchietti, katerega so izvolili za tajnika nove socialistične stranke.

Govorniki na kongresu so poudarili, da so se odločili za popolno ločitev od PSI zaradi tega, ker ne morejo odobravati politike večinske struje, ki je stopila v Morovo vlado. — Tako so sedaj v Italiji štiri stranke, ki se naslanjajo izključno na de-

Pavel VI. in Atenagora: krščanski zahod in vzhod

Ne smemo namreč pozabiti, da je naš Gospod Jezus rekel: »Brez mene ne morete nič storiti« (Jn 15, 5). Apostol narodov sv. Pavel pa izjavlja: »Jaz sem sadil, Apolo

je zalival, Bog pa je rast dajal. Zatorej ni nič, kateri sadi, in nič, kateri zaliva, ampak kateri daje rast — Bog.« (1 Kor 3, 6-7). — e j —

tovarna Anihovo za obnovo porušenega Longarona. Za 1,4 milijona din, ki so jili zbrali v Novi Gorici za ponesrečence Vajonta, pa bodo v Jugoslaviji nakupili čevlje in šolske torbe, katere bodo podarili otrokom Erta in Cassa, ki so sedaj začasno v Cimolaisu in Crautu.

Tudi goriški Rdeči križ je poslal otrokom Erta in Cassa v Cimolais in Craut 200 darilnih paketov, v katerih so bili zvezki, knjige in sladkarije.

Razbitine v vesolju

Vesolje se spreminja v pokopališče razbitin, tako piše britanska revija »Flight« in dodaja, da je sedaj v vesolju 400 »razbitin«. Večina teh pripada Ameriki in od teh je več kot polovica drobcev nosilnih raket in satelitov.

T E L E G R A M I

WASHINGTON: Predsednik italijanske republike Segni je prispel na uradni obisk v ZDA. Spremlja ga zunanji minister Saragat. Ameriški predsednik Johnson je v dobrodošlici poudaril veliko važnost solidarnosti med obema zahodnima državama. Segni je tudi obiskal Kennedyjev grob v Washingtonu.

BEOGRAD: Sem je prišel na sedemdnevni obisk italijanski komunistični prvak Togliatti. Ob prihodu ga je sprejel jugoslovanski podpredsednik Ranković. Togliatti je že imel prve razgovore z maršalom Titom.

MOSKVA: Nepričakovano je obiskal Sovjetsko zvezo kubanski voditelj Fidel Castro. Zdi se, da namerava bolj utrditi odnose s Sovjeti, ki so se zadnje čase malo ohladili.

Kancler Raab umrl

Prejšnji teden je na Dunaju umrl bivši avstrijski kancler Julius Raab. Star je bil 73 let ter je bolehal za rakom. Njegova smrt je občuteno odjeknila po vsej Avstriji, saj je z njim izgubila enega svojih najbolj zaslužnih državnikov. Kancler Raab je bil namreč edini zahodni državnik, ki je uspel prepričati Sovjete, da so leta 1955 zapustili avstrijsko ozemlje. Na ta način je Avstrija spet zadihala kot svobodna in neodvisna država, čeprav za ceno vojaške nevtralnosti, ki jo je morala sprejeti.

Novi proračun ZDA

Ameriški predsednik Johnson je v svoji poslanici o stanju v državi razložil tudi finančni proračun ZDA za leto 1964-65. Predvideni dohodki znašajo 93 milijard dolarjev, izdatki pa skoro 100 milijard dolarjev. Ob tej priliki je Johnson tudi naznanil, da bodo ZDA zmanjšale za 25% proizvodnjo urana in plutona, to je prvič za izdelovanje jedrskega orožja. Povabil je Hruščeva, naj v »tekmi za mir« sprejme enako zmanjšanje proizvodnje jedrskega

Dar Jugoslavije za ponesrečence Vajonta

Jugoslovanski Rdeči križ v Novi Gorici je izročil italijanskemu Rdečemu križu v Gorici 25 ton cementa, ki ga je darovala

Mesec za katoliški tisk

MOGOČNO OROŽJE

»Nikoli ne bom mogočen vladar.« Je ob neki priliki dejal Napoleon, »če se bodo moji podložniki ravnali po spisih Voltairja in Rousseauja.«

Isto bi mogel vsak papež reči tudi o božjem kraljestvu na zemlji, o Kristusovi Cerkvi: »Nikdar ne bo Cerkev ohladila duš, dokler bo veri in krščanski morali nasproten tisk močnejši kot glas Cerkev.«

Ni čuda, če je že škof Ketteler iz Mainza sredi preteklega stoletja poudaril: »Če bi sv. Pavel danes živel med nami, ne bi več pisal pismem. Izdajal bi časopise in pospeševal krščanski tisk.«

In sv. oče Pij XI. je slovesno izjavil katoliškim časnikarjem: »Vi ste moj glas. Ne pravim, moji glasniki, temveč moj glas, zakaj brez vas bi ostala moja beseda večini ljudi neznana.« — Takoj nato je dodal: »Zastonj bomo gradili cerkve in šole, če bomo zanemarili katoliški tisk. Zato rečem: raje eno cerkev manj, pa en katoliški časopis več!«

Sv. oče je imel prav. Kamor zahaja katoliški časopis, tam se bo utrdilo tudi versko življenje in okrepljen krščanski svetovni nazor. Tam bodo cerkve polne, ne da bi bilo treba vernike k temu posebej vzpodbujati. Kjer pa katoliškega časopisa ne prejemajo in ne prebirajo, bodo cerkve sicer stale — dostikrat mogočne in umetniško privlačne — pa zato brez tistih, ki bi morali v njih Boga častiti v duhu in resnici.

Tudi zvestoba našega ljudstva do Boga in življenje po veri zavisita od tega, kaj naši ljudje bero in kakšne ideje sprejemajo vase.

Hvala Bogu, nismo brez katoliških glasil. Le žal, da se mnogi ne zavedajo, da je nemogoče biti dober kristjan, pa istočasno sprejemati in hišo tisk, ki ruši moralo in se norčuje iz naših verskih izročil (prim. samo članek »O zmaju« v letošnjem Jadranskem koledarju!).

Zavedajmo se! S tem, da podpiramo veri nasprotni tisk, pomagamo satanu pri njegovem razdiralnem delu in uničujemo božje življenje v dušah.

Zato velja slej ko prej trditev, ki jo je izrekel že omenjeni škof Ketteler: »Tisti, ki mu ni mar katoliškega tiska, nima pravice, da bi se imenoval sina in hčerko katoliške Cerkev.«

Liturgični tečaj v Zagrebu

Od 18. do 20. februarja bo v Zagrebu liturgični tečaj za duhovnike. V devetih predavanjih bo obravnaval novo liturgično konstitucijo.

Papežovo pismo jugoslovanskim strežnikom

Strežniki Djakovske škofije so poslali svetemu očetu toplo pismo, v katerem mu sporočajo, da stalno molijo za njegove namene. Sveti oče se je strežnikom zahvalil in jim poslal tudi svojo sliko s posvetilom, kjer pravi: »Predragim fantom Jugoslavije, ki v službi oltarja in s svojo vernostjo in pobožnostjo toliko prispevajo k svetosti svetih obredov in k okrasu cerkva, želimo obilje nebeških darov in jim iz srca podeljemo apostolski blagoslov kot znak naše velike ljubezni. — Papež Pavel VI.«

Katoliške šole v Franciji

V Franciji obiskuje katoliške šole 1 milijon 693 tisoč učencev. Katoliških šol je 13.098, v katerih poučuje 78.000 učiteljev.

Spanija pošilja duhovnike v Južno Ameriko

V preteklem letu je šlo 243 španskih duhovnikov v dežele Južne Amerike. Predvideno je, da bo v treh letih Spanija dala Južni Ameriki 1500 duhovnikov. Španski duhovniki so za pomoč v Južni Ameriki najbolj primerni, ker poznajo jezik in razmere, saj je bila več stoletij skoro vsa Južna Amerika španska kolonija.

Zborovanje visokošolcev v Assisiju

Na 18. zborovanju visokošolske mladine v Assisiju se je zbralo 1500 visokošolcev. Zborovanje se je vršilo od 27. do 30. decembra. Geslo zborovanja je bilo: Luč Kristusova. Govorili so odlični predavatelji. Na zborovanju je govoril tudi goriški nadškof Pangrazio o lepoti bogoslužja.

Praznik skavtinj

Dne 28. decembra je sveti oče sprejel voditeljice italijanskih skavtinj ob priliki 20-letnice obstoja organizacije. Sveti oče je poudaril važnost in pomen te mladinske organizacije, ki sicer ni primerna za vsako dekle, a vendar more biti mnogim dobra pot za izoblikovanje krščanske osebnosti. Izrekel je tudi voščila, naj bi se organizacija skavtinj utrčila in razširila.

Postna nabirka švicarskih katoličanov

V lanskem postnem času so zbrali švicarski katoličani za potrebe Cerkev doma in v misijonih približno 800.000.000 lir. Če upoštevamo, da je švicarskih katoličanov le 3 milijone, lahko občudujemo njihovo radodarnost.

Delo koncila v številkah

Drugo zasedanje koncila je trajalo 67 dni. V tem času je bilo 43 zasedanj, ki so trajala skupno 108 ur. 24 dni je bilo posvečenih javnim sejam, raznim spominskim svečanostim, razglasitvam blaženih in za počitek ob koncu tedna.

O Cerkvi so govorili koncilski očetje na 23 sejah. K besedi se je oglasilo 323 koncilskih očetov, 47 pa je svoje pripombe dalo pismeno. — O škofih so razpravljali pri devetih sejah; k besedi se je oglasilo 142 koncilskih očetov, 156 pa je podalo pisemne pripombe. O delu za zedinjenje so govorili enajst dni. Glasovanj je bilo 94.

Mehika še vedno katoliška

Kljub zelo veri sovražni zakonodaji, ki se pa trenutno ne izvaja, katoliška Cerkev živi in živahno deluje v Mehiki. Uradne statistike s strani države vedo povedati, da je od 35 milijonov 33 katoličanov. Protestantov je 578.515, deklariranih ateistov 192.693, Judov pa 100.750.

Duhovniki, ki ne smejo biti duhovniki

Na Madžarskem je trenutno nad sedem sto katoliških duhovnikov, ki jim oblast ne dovoli izvrševanje poklica in so si zato morali poiskati zaposlitev v industriji ali kod drugod. Od teh duhovnikov je okoli sto takih, ki so bili izpuščeni iz ječ na podlagi amnistije in še niso postali popravni državljani; nad dve sto poklica ne sme vršiti, ker jim to prepoveduje poseben dekret, ki so ga prejeli od oblasti; okrog štiri sto duhovnikov pa duhovniškega poslanstva zato ne sme opravljati, ker so člani redovniških skupin, te pa so bile leta 1960 vse razpuščene, njihovi člani prepeljani v nekdanji benediktinski samostan Pannohalma na Rabi, vsem pa je bilo prepovedano, da bi se vključili v redno dušno pastirstvo. Velik del teh po silni nedelavnih duhovnikov je našel zaposlitev po tovarnah; mnogi so postali šoferji, nosači v podjetjih, redki pa tudi niso taki, ki pometajo ceste in odvažajo odpadke iz hiš.

Avstrijski katoličani niso ravno najbolj goreči

Številke, ki jih je objavila avstrijska misijonska revija »Stadt Gottes«, pričajo, da avstrijski katoličani bolj slabo iz vere živijo. Od 6.389.891 katoličanov (to je 90% vsega prebivalstva) hodi približno ena tretjina k službi božji ob nedeljah in praznikih. Okrog 2.650.000 Avstrijcev izpolni velikonočno dolžnost (40%). Leta 1961 jih je iz katoliške Cerkev izstopilo 9642, vstopilo pa polovico manj: 4859.

Misijonska vnema holandskih katoličanov

Holandska ima trenutno v zunanjih misijonih 8536 misijonarjev in misijonark. Od teh je 4397 duhovnikov, 1251 misijonskih bratov in 2888 misijonskih sester. Poleg njih deluje v misijonih še 270 laikov. Slovenci imamo od laikov le enoga: zdravnika dr. Janeza Janeža na Formozi.

Kristjani v Izraelu

Po zadnjem štetju je v judovski državi Izrael 50.543 kristjanov, to je 2,3% celotnega prebivalstva. Najmočnejša skupina so katoličani melkitskega obreda (20.313). Grško-pravoslavni kristjanov je 15.473, katoličanov latinskega obreda 7048, protestantov pa 1704.

Šolske knjige za krščanski nauk

Šolske oblasti v Trstu so izdale pomožne učne knjige (Naša pot) za tretji, četrti in peti razred osnovnih šol. Sestavila sta jih Miro Tavčar in Evgen Dobrila. V treh knjigah je tudi 30 strani verouka. Ker so strani za vsak posamezen predmet strogo določene, je veroučna tvarina precej zgoščena, a solidno obdelana. V glavnem so veroučne lekcije pripravili kateheti Živic, Jamnik in Zorko, odobrila pa Koncilna kongregacija v Rimu, ki nadzoruje poučevanje verouka v Italiji.

Da bi otrokom pri učenju verouka še bolj pomagali, so tržaški kateheti izdali in založili tudi »Zvezke za krščanski nauk« (aktivni ali delovni zvezki). Ti zvezki so lično ilustrirane knjižice z vprašanji, na katera otroci odgovarjajo: otroci v zvezke pišejo in rišejo. Vsaka knjižica ima okoli 50 lekcij in 100 strani. (Cena lir 300). Za tretji razred osnovne šole je namenjen zvezek o resnicah, za četrti zvezek o zapovedih, za peti zvezek o zakramentih. Otroci so knjižice z veseljem sprejeli in s kateheti zato lepo in radi sodelujejo. Te knjižice bodo lahko koristile tudi tistim, ki se s pomočjo verouka učijo slovenščine.

V decembru je izšla veroučna knjiga za prvi razred eotne srednje šole pod naslovom »O Bogu in našem odrešenju« (Veliki katekizem I). Izdali in založili so jo kateheti v Trstu, tiskala tržaška tiskarna »Graphis«. Odobrila jo je Koncilna kongregacija v Rimu in jo tudi pohvalila, da se odlikuje po jasno in logično razloženem nauku. Učbenik ima 31 poglavij in v dodatku molitvene in učne obrazce. Skoro pri vsakem poglavju je tudi slika, kar napravlja knjigo še bolj privlačno. (Cena lir 450).

Opozarjamo še na veroučne knjige, ki so izšle v Ljubljani. Leta 1961 je izšel Mali krščanski nauk (Kratke zgodbe svetega pisma in nauki za drugi letnik verouka). Ta učbenik služi predvsem za pripravo na prvo spoved in obhajilo. Po vsebini odgovarja v glavnem programu,

ki je predpisan za tretji razred naših osnovnih šol. Leta 1962 je izšel Krščanski nauk za tretji letnik, ki po obdelani tvarini odgovarja našemu četrtemu razredu. Obravnava namreč božje in cerkvene zapovedi. Leta 1963 je pa izšel Krščanski nauk za četrti letnik, ki po programu krščanskega nauka odgovarja našemu petemu, ker govori o zakramentih.

Ljubljanski učbeniki so lepi, ker so sestavljeni po modernih didaktičnih in veroučnih sistemih. So ilustrirani, imajo navodila za življenje, naloge, vprašanja in odgovore. Posebnost teh učbenikov je v tem, da je razlaga dana na podlagi svetopisemskih dogodkov, ki so nujni za zgodovino odrešenja. To velja predvsem za tretjega (razlaga zapovedi na podlagi dogodkov iz stare zaveze) in za četrtega (razlaga zakramentov na podlagi dogodkov iz evangelijev). S tem sistemom so sestavljavci skušali zadovoljiti zahteve, da otroci poznajo čim več svetega pisma, a se istočasno seznanijo z glavnimi verskimi nauki in načeli.

Lepo in pametno bi bilo, če bi se veroučni učbeniki iz Ljubljane vpeljali po vseh naših šolah. Veroučne ure bi pridobile na svežosti in privlačnosti.

Lojze Skerl

V znamenju komunistične koeksistence

Komunistični režimi so preprečili 111 škofom, da bi se bili lani udeležili drugega zasedanja II. vatikanskega koncila. S Poljske je mogla priti dobra polovica škofov. Zelo omejeno je bilo število, ki je prišlo z Madžarske, s Češke in Slovaške. Kitajsko usmerjene komunistične države niso dovolile udeležbe nobenemu škofu, kolikor jih še živi. Vsa škofijska mesta v Sovjetski zvezi so trenutno (vsaj javno) nezasedena. Zato seveda tudi nihče od tam na koncil ni prišel. Svetla izjema je bila Jugoslavija, od koder so mogli vsi škofje koncilu prisostvovati.

Umrli je Franc Ks. Meško

Za Finžgarjem so dne 14. januarja položili v grob najstarejšega slovenskega pisatelja msgr. Franca Ksaverja Meškota, častnega kanonika in dekana. Umrli je v bolnišnici v Slovenjem Gradcu v ponedeljek 13. januarja. Dne 28. oktobra bi dopolnil 90. leto starosti. Stara generacija slovenskih pisateljev izginja in ni jih več, da bi pisali tako občuteno mehko kot je pisal priljubljeni pisatelj Meško. Ni slovenskega človeka, ki bi ne poznal njegovih številnih povesti, mladinskih črtic, odrskih del. Bil je plodovit pisatelj, ki je zapustil slovenskemu narodu veliko bogastvo.

Rodil se je v Ormožu na vzhodnem Stajerskem dne 28. oktobra 1874. Po končani gimnaziji v Celju je dovršil bogoslovje v Mariboru in postal duhovnik. Temu poklicu je ostal zvest do smrti. Zupnikoval je do leta 1919 pri Mariji Na Zilji pri Beljaku, od koder se je pred prenapetimi nemškimi nacionalisti umaknil v Sele nad Slovenjimi Gradci, katerih razen med drugo svetovno vojno ni več zapustil.

Ze leta 1895 je začel delovati pri Ljubljanskem zvonu, ko je bil še v mariborskem semenišču. Od takrat ni več utihnil. Leta 1897 je izdal svoj prvi roman »Kam plovemo«. Leta 1907 je izšel pri Slovenski Matici njegov najobširnejši roman »Na Poljanu«. Mnogo je pisal v Dom in svet, za Slovenske večernice in za mladino je napisal vrsto črtic in povesti. Najbolj znana njegova odrska dela so »Mati«, »Pri Hrastovih«, »Henrik, gobavi vitez«, misterij, ki ga je Meško spisal leta 1934 in ki so ga tudi na našem goriškem odru že igrali.

Mohorjeva družba iz Celja je po vojni izdala v petih zvezkih njegova izbrana dela.

Bog mu bodi večni plačnik za vse, kar je dobrega storil, in za trpljenje, ki mu je bilo obilno odmerjeno.

VPRAŠUJETE — ODGOVARJAMO

Slabo berilo

Vprašanje. Naši mlajši so postali tako nemirni. Teško je pripraviti jih do tega, da se učijo. Raztreseni so. Sanjajo vedno o nekih fantastičnih podvigih. Postali so pravi zanesenjaki. Kaj je temu vzrok?

I. R.

Odgovor. Vzrok je slabo berilo. Videl sem to pri otrocih v neki slovenski hiši. Imeli so cel kup »giornalino«. Namesto

da bi kupili kako pametno slovensko knjigo ali pa tudi — zaradi jezika — kako knjigo v italijanščini, kupujejo te »giornaline«, to ni vredno literaturo, ki ni za drugo rabo kakor za v peč. Razvila se je posebna trgovina s temi »giornalini«. Ko preberejo tako knjižico, jo nesejo prodajavcu-starinarju in ta jim da za večjo število njihovih »giornalino« nekaj starih knjižic.

Nedavno sem si v Trstu ogledal stojnice zadaj za občino, na katerih prodajajo stare knjige. Na eni velikih stojnic sem videl skoraj izključno te »giornaline«. Vprašal sem starinarja, kako to, da prodaja samo »giornaline«. Odgovoril mi je: »Danes gre samo to v promet.«

Torej gre v prodajo samo ta ni vredna literatura, če se sme sploh imenovati »literatura«.

Nujno je potrebno, da starši vendar enkrat sprevdijo in vržejo v peč te ni vredne knjižice in kupujejo v naših slovenskih knjigarnah primerno čtivo za svoje otroke. Hvala Bogu, tudi mi Slovenci imamo izvrstne knjige in knjižice, ki bodo koristno vplivale na vzgojo in izobrazbo naših najmlajših. Dobra knjiga je najlepši dar za otroke.

Nekoč je bilo jezero ...

Prav tako bodo pripovedovali preživeli prebivalci Vajonta svojim sinovom in vnukom, ko bo izginilo umetno jezero Vajont in z njim vsa strašna mora negotovosti, ki še vedno teži nad nesrečnim prebivalstvom.

Te dni se mudi na področju Vajonta minister Pieraccini. Na vprašanje mnogih, ali mislijo jez Vajonta še nadalje uporabljati, je odgovoril, da so v teku preiskave o vzrokih nesreče, a da prav gotovo jeza ne bodo več uporabljali, ker bodo jezero Vajont izpraznili. Za to delo bosta potrebni dve leti. Ni rečeno, da obstaja nevarnost novih poplav, niso pa te popolnoma izključene, zlasti ko se bo začel sneg taliti. Zato je potrebno, da se prouči in odloči, ali naj se Longarone sezida na istem kraju ali naj se prenese na varnejša tla. Ljudje so za to, da se sezida zopet tam, kjer je bil.

Katoličani na Japonskem

Število katoličanov na Japonskem je preseglo 300 tisoč. Trenutno je na Japonskem 308.000 katoličanov. V desetih letih je število naraslo za 123.000.

Umrli je skladatelj FRAN KIMOVEC

Izvedeli smo, da je v Ljubljani umrl znani slovenski skladatelj kanonik Fran Kimovec, katerega je zlasti važno delo na področju cerkvene glasbe. — Bog mu daj večni pokoj!

Catherine Spaak

Zalostna zgodba današnjih dni

O zadnjih dogodivščinah te povprečne filmske igravke je bilo že toliko napisanega, je bilo objavljenih že toliko slik, da nam je začela resnično presedati. Zato ni moj namen, da bi tu ponavljala znane dogodke. Zelela bi napisati le nekaj svojih misli o tej mladi ženski, ki za kariero žrtvuje otroka, moža, dostojnost, dobro ime.

Kdo je Catherine Spaak? Povprečna igravka, ki je dosegla slavo le zato, ker je brez sramu razkazovala svojo mladost v filmih, ki so bili vedno prepovedani mladoletnim gledavcem. Prvi film, v katerem je nastopila, ko je bila malo več kot otrok, je doživel ostre kritike in polemike. Bil je to film »Sladke prevare«, s katerim je ime Catherine Spaak postalo znano občinstvu. In temu filmu so sledili drugi, vsi z enako predrzno snovjo.

Ko se je Catherine pred enim letom poročila, kljub nasprotovanju svojih staršev, sem se nehote vprašala, koliko bo trajal ta zakon. Vendar takrat ne bi bila mislila, da bo doživel svoj žalosten konec po komaj desetih mesecih. Znano je, da je Catherine ugrabila svojo malo hčerko Sabrina in se z njo podala proti francoski meji, da so jo tu ustavili policaji in jo spet vrnili v Rim. Kako je komaj sedemmesečno dete preživelo vse dolge ure potovanja? Ali je sploh kaj jedlo? Mati je skrbelo samo za to, da je kadila cigareto za cigareto, da je podila od sebe časnikarje in fotografe. Trdila je, da je Italija dežela pošasti. Vendar je v zadnjih letih živila sama tu. Tu je dosegla slavo; tu se je poročila; tu je postala katoličanka (in to je najbolj žalostna stran vse zgodbe: zakaj se je sploh spreobrnila h katoliški veri? Zakaj je za svojo spreobrnitev napravila toliko reklame, kot bi bila to velika javna zmaga?)

Kako je mogla Catherine napraviti vse to, kar je napravila? Teško je razumeti nekatero stvari. Toda eno je gotovo: popolnoma je pozabila na krščansko moralo, na katoliško vero, katere — sedaj je to jasno — ni nikoli doumela. Catherine sovrvaži vse to, kar je staro. Ko ji je nekoč mož poklonil darilo za njen god, je rekla: »Nemogoče mi je živeti z možem, ki urejuje svoje življenje po svetnikih v koledarju.« In o božiču je rekla: »Božič se mi stadi. To je primerno za ljudi, kakršni si ti.« — vedno obrnjena k možu.

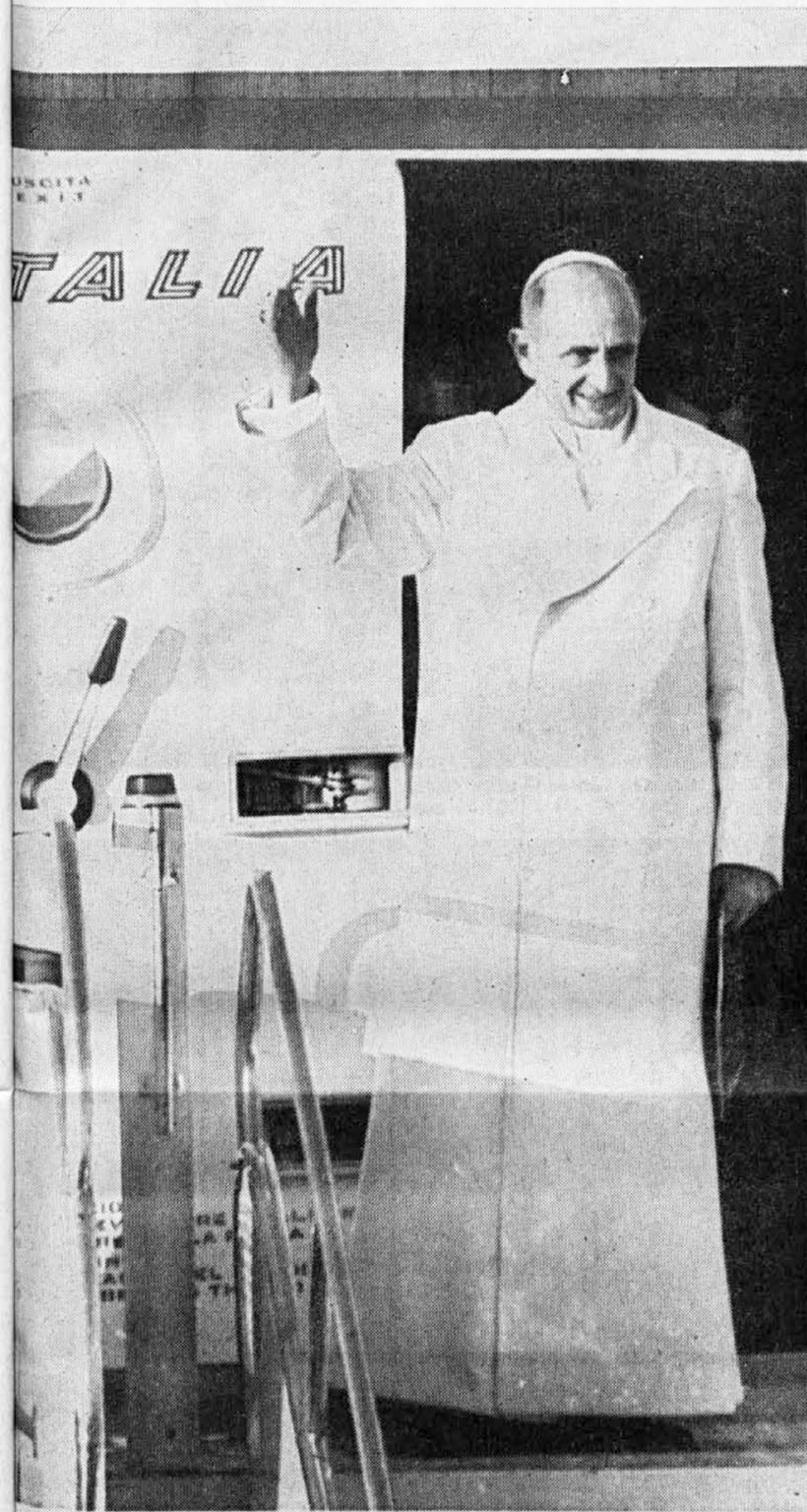
S svojimi osemnajstimi leti Catherine misli, da lahko zaničuje vse to, kar je bilo v svetu že davno prej, preden se je ona rodila. Vendar, za vse njene napake moramo iskati razloge tudi drugje; njeni starši so ločeni, Catherine je rasla in bila vzgojena po brezverskih in nemoralnih načelih; oče se je vedno posmehoval tradicijam, navadam, resnim življenjskim pravilom. Hčerka je lahko počemjala, kar je hotela. In tako se je tudi zgodilo, da je čakala otroka, ko še ni bila poročena. Tedaj je oče začutil dolžnost, da ji nudi »dober nasvet«: ni treba, da se poroči; Fabrizio Capucci je Italijan in v Italiji ni razporeke. Navsezadnje pa ni nič take hudega imeti otroka, četudi nisi poročena. In Catherine je naredila ravno nasprotno od tega, kar ji je svetoval oče: poročila se je.

Toda ni poteklo mnogo mesecev, ko so začeli časnikarji pisati o majavosti tega zakona in sicer med snemanjem filma »La noia«. Otrok je bil komaj rojen, toda to ni oviralo matere pri flirtanju s partnerjem Buchholzom. Tako so se začeli rušiti temelji, ki niso bili sicer nikdar trdni. Fabrizio Capucci je postal ljubosumen. Groza za mlado Catherine! Kaj pa je ta egoistična pravica nad ženo? Zakaj neki mora biti žena zvesta? Kaj pa je zvestoba? Tega Catherine ni mogla razumeti in morda ne bo nikoli.

Tako je prišlo do žalostnega konca tega zakona. Toda najbolj žalostno je to, da je tu mala, nedolžna žrtve, ki bo najbolj kruto čutila posledice brezsrčne neodgovornosti mlade, častihlepne matere. Prav to je najbolj patetična stran celotne zgodbe, ki je v zadnjih časih polnila strani v ilustriranih revijah.

Miranda Zafred

DOŽIVETJA IN SPOMINI iz Svete dežele od 2. do 6. januarja

Sobota, 4. januarja ob 11.15 - prvi pozdrav papeža Pavla VI. jordanski deželi

Teško je izraziti na papirju to, kar je človek doživel in doživljal v Sveti deželi v dneh, ko se je vršilo romanje papeža Pavla VI.

Nešteto je dogodkov in vtisov, da je človek kar v zadregi, kje in kako bi začel. Najprej morebitni ugovor.

Ko je v vaticanski baziliki ob sklepu 2. zasedanje vesoljnega cerkvenega zbora prišlo nepričakovano papežovo obvestilo, da bo šel kot romar v Sveto deželo in je v naslednjih papeževih zbiranjih bil poudarjen izključno romarski ali verski motiv tega potovanja, se je morda kdo spraševal, čemu takšen zunanji aparat. Zakaj ni šel papež privatno po teh poteh, pa ne s tako publiciteto, s takim spremstvom. Brez dvoma bi bilo sv. očetu ljubše tako, saj tako bi maševal v miru in njegova molitev bi bila nekaj zbranega, poleg tega pa bi si lahko kot navaden romar ogledal svete kraje, katerih ni še videl.

To je bila njegova skrita želja, a odgovor na ta ugovor sem dobil ravno na trgu v Jeruzalemu pred Damaščanskimi vrati v soboto popoldne ob navalu na papežev avto.

Vsi so želeli videti papeža romarja, vsi pa niso mogli v Palestino. Zato v kako veliko pomoč sta bili televizija in radio! Vsi so si želeli poročil, zato časnikarji in fotoreporterji; a pomislimo na skrb jordanske in izraelske vlade za varnost papeža in njegovega spremstva. Za to so morali skrbeti varnostni organi, pa ne samo varnostni, tudi častni.

Televizija je posredovala prizore, a ni dala barv, ni dala vzdušja tistih dni.

V trenutku pristanka papeževga letala v Jordaniji, se je končala dolga zgodovinska doba: nič več križarskih vojn, nič več svetih vojn; razvoj zgodovine in časa je prinesel ta, sicer v naravi hladni sobotni dan, toplo združenje dveh svetov.

PRIPRAVE ZA PAPEŽEV PRIHOD

Opazil sem že v Amanu, ko smo pristali s Cometom po štiriurni vožnji iz Turina, zastave in napise, ki so pozdravljali izrednega gosta in to se je ponavljalo povsod, kamor je prišel veliki romar.

Najbolj zgovoren je bil prizor v Jeruzalemu samem, v svetem mestu. Ko sem se vrnil od maše in srečanja s slovenskim frančiškanom p. Cecilijanom v cerkvi božjega Odrešenika, sem videl pri mestnih vratih že lepo vrsto otrok, ki so čakali, da bodo videli »baba«, kot so nazivali papeža. Ozke ulice starega dela mesta so bile polne zastavic, po trgovinah in zidovih so bile obešene slike papeža in kralja Huseina.

Del trga v Jeruzalemu pred Damaščanskimi vrati

Čakal sem na trgu od 14.15, papežev prihod pa je bil napovedan ob 16.30. V tem času sem si ogledal vso koreografijo trga (po velikosti bi ga primerjal trgu Goldoni v Trstu, le da se precej niža proti Damaščanskim vratom); okrog in okrog pločnik, ob robu pločnikov pa železne ograje.

Na višjem delu trga so bili postavljeni štirje mikrofoni, od tu do Damaščanskih vrat dolga vrsta preprog, po večini rdečkastih, pri mikrofona blazina. Dvajset metrov od mikrofona je bilo uvrščenih dvajset belo oblečenih deklic. V rokah so imele nekaj podobnega spodnjemu delu kačevnice z ročajem, notri pa okrogel karbonček, kot ga rabimo v cerkvi. Blizu mikrofona so čakale razne osebnosti, med katerimi več pravoslavskih patriarhov in veliko duhovnikov vzhodnega obreda. V Rimu se vidi veliko duhovnikov, vseh barv, a tu je bilo, česar se v Rimu ne vidi tako pogosto: duhovniki z visokodonečimi naslovi, ki zasedajo odlična mesta na Vzhodu.

Po trgu so se sprehajali časnikarji in fotoreporterji ter registrirali s svinčniki in kamerami, kar se jim je zdelo važno. Poleg zida, na malem prizidku so stali fotoreporterji s teleobjektivi, ki naj bi slikali papežev prihod in sprejem. Visoko na starem mestnem obzidju pa pisana množica Arabcev, med njimi pomešani drugi fotoreporterji, zraven pa vojaki s puškami ali mitraljezi. Za železno ograjo pa pisana množica domačinov, romarjev, turistov in radovednežev. Nekje je bilo videti celo napis MILANO v latinskih in arabskih črkah. Ob cesti tja proti Oljski gori pa na stotine otrok raznih zavodov z redovnicami. Iz velike bele stavbe nemških sester je vseskozi kričala iz mikrofona cerkvena pesem. Opaziti je bilo veliko jordanskih in papeških zastavic ter palm.

Čeravno je bilo hladno, se je obetal slovesen sprejem. Vsenaokrog cela vrsta vojakov z njih značilnimi pokrivali. Pri vratih pa je čakala množica duhovnikov in redovnikov, ki naj bi z molitvijo in s pesmijo spremljali sv. očeta do božjega groba. Čim se je bližal prihod sv. očeta, je naraščalo število časnikarjev in fotoreporterjev.

PAPEŽEV PRIHOD

Ob 16. 45 so se zasliali motorji spremne policije ter sirene Jeepov. Čim je prišel avto na trg, je nastal znan nered. Papežev avto je šel tja, kamor ga je zanašala množica. Namesto sprejema je bilo slišati le vpitje, suvanje in pretepanje. Pogledi in kričanje arabskih vojakov niso bili izrazi nežnosti, švigale so palice in tiste palme, ki bi morale sprejeti svetega očeta. Edini, ki so ohranili dostojanstvenost, so bili razni patriarhi, ki so se skupno umaknili v zatišje nekega kota na trgu. Množica je kmalu ločila sv. očeta od njegovega tajnika, šoferja od avta papeških paramentov. Nekaj časa za tem je že dirjal papežev avto v spremstvu šestih motoristov na drugo stran starega dela mesta. S te strani sem stopil s papeževim tajnikom v cerkev božjega groba, kamor je kmalu prišel tudi sv. oče.

V CERKVI BOŽJEGA GROBA

Tu sem prisostvoval papeževi sv. maši pred božjim grobom. Svetili so močni žarometi, a za nekaj časa je moral sveti oče maševati ob svetljavi sveč. Videl sem sv. očeta, ko je stopil k božjemu grobu: bil je ves rdeč v obraz in potan. Do tu je peljala tudi njega »Via dolorosa«.

Okrasitev »Viae dolorosae« je veljala samo za naše oči.

ZAKAJ TA NERED

Morda se je kdo spraševal, zakaj ta nered.

Odgovor je enostaven, če pomislimo, da so bili tam Arabci, ki so po svoji naravi podvrženi tem »slabostim« ter številni fotoreporterji, ki so vsi hoteli zasesti prva mesta. Arabci so po svojem značaju eksuberantni ljudje, ki se vesele vsakega praznika, ki so bili veseli tudi tega praznika. Fotoreporterji in časnikarji pa so itak znani.

Razni časopisi so priznali papežu Pavlu VI. velik pogum, da je stopil med te ljudi. Tam, v tistih ozkih ulicah, bi se lahko zgodilo karkoli.

Tudi ta nenavadni sprejem nam je pokazal, da je zgodovina napravila veliko poti: papeža so z veseljem sprejeli ter ga pozdravljali Arabci, poganski ljudje, stražili so ga Arabci, ga varovali in marsikje so mu pomagali, da je mogel nadaljevati težko pot do božjega groba.

SVETI KRAJI

Sedaj, ko obujam spomine na obisk svetih krajev dojemam stavek sv. Hieronima, ki ga je zapisal Dominonu: »Le tisti, ki bo videl svete kraje s svojimi očmi, bo jasneje razumel sv. pismo.«

Kot v filmu obnavljam v svojem spominu svete kraje, kjer sem klečal in molil: pri božjem grobu, na Kalvariji, pri kamnu na vrtu Getsemani, na Oljski gori, od koder je šel Jezus v nebo, kjer so Jezusa bičali in s trnjem kronali, v Betlehemske votline, na kraju rojstva božjega Odrešenika. Človeka pa najbolj prevzame v tesni kapelici božjega groba, ob tistem kamnu, ki združuje Jezusovo trpljenje in smrt, a tudi njegovo veličastno vstajenje.

Tu se človek poniža in dojame vso globočino in skrivnost svetih krajev. Tu zmanjka vsaka beseda, utihne celo molitev in se samo dojema. Vera postane drugačna, sklep ljubezni trdnejši. Človek premosti razdaljo stoletij in vidi pred seboj Njega, človeka in Boga, sliši njegovo roko, njegovo blagoslov.

Tu se kmalu pozabi na ves slabotni človeški element, ki obdaja te svete kraje...

CASNIKARJI IN ČASNIKARJI

Kakor so jordanske oblasti sprejele z veseljem poveljarja katoliške Cerkve, tako so tudi z veseljem sprejele množico časnikarjev in fotoreporterjev. Ti so oči in ušesa tiste množice, kateri ni dano, da bi osebno sledila dogodkom, kot se razvijajo.

Brez dvoma je bil papežev obisk za Jordanijo kakor tudi za Izraelsko deželo izredna prilika, ki sta jo znali izrabiti v svojo korist. Posvetili so papežu največjo pozornost, vse je bilo skrbno pripravljeno, da bi bilo bivanje visokega gosta čim dostojnejše. V jordanskem delu je sam kralj Husein preletaval s svojim helikopterjem kraje, koder je šel papeški sprejeto.

Casnikarjem so bila odprta vsa vrata. Urad za izdajanje časnikarskih izkaznic in znakov je bil nastavljen v stavbi radijske postaje. Oblasti in uradniki so bili zelo vljudni, sli so na roko za vsako željo ali prošnjo. V tem uradu so bile »stranke« v vsakem trenutku dneva in noči.

Zahtevali so kar tri slike (slike so za Arabca nekaj svetega, tako se mi je izrazil italijanski časnikar); dve so dali na

vsako stran izkaznice, ki so bile tiskane v arabskem in angleškem jeziku, tretjo pa so prilpili na posebni obrazec za arhiv z vsemi podatki. Na rokavu smo imeli poseben ovitek z barvami vaticanske zastave z napisom PRESSE (tisk). S temi znaki se čutil bolj varnega predvsem po skritih, temnih in zakotnih ulicah starega dela Jeruzalema, koder sem hodil tudi sam. Prvi generalni štab za časnikarje pa je bilo pošto poslopje, kjer so bile neposredne povezave s Parizom, z Rimom, New Yorkom in drugimi kraji Severne Amerike. Teleprinterji so delali nepretrgoma. V nedeljo zvečer sem vprašal poštnega uslužbenca, koliko kablagramov so poslali v razne kraje; do tedaj jih je bilo samo neposrednih nad tri tisoč. Tu smo imeli na razpolago cel kup tiskovin predvsem za turizem in pa tistih, ki so prikazovale problem arabskih beguncev iz izraelskega dela. V hotelu National pa je bil sedež urada katoliškega tiska, tu smo dobili druge tiskovine z razlago svetih krajev ter razne govore sv. očeta. Ta urad nam je tudi izdal posebno dovoljenje za prehod v izraelski del Jeruzalema.

Časnikarje in fotoreporterje si lahko srečal v vsakem kraju, vseh skupaj jih je bilo nad 1800.

Ravno ti ljudje niso nikoli dali miru sv. očetu; povsod so mu sledili. Kakšna je bila njih »gorečnost«, nam zadostuje to: v Tiberijskem jezeru so stopili kar v vodo, oblečeni in obuti, da so čim boljše slikali sv. očeta. Med uro molitve v cerkvi na vrtu Getsemani pa je vsak papežev gib spremljal flash fotografskih aparatov. Pri božjem grobu je čepel na leseni stopnici časnikar Time Life-ja kar 12 ur, le da si je ohranil najprimernejši prostor.

Začetek nereda na trgu pred Damaščanskimi vrati so povzročili ravno fotoreporterji.

»Via dolorosa« okrašena za papežev prihod

Število prisotnih časnikarjev in fotoreporterjev v Sveti deželi v času obiska sv. očeta priča, s kakšnim zanimanjem je sledil ves svet temu edinstvenemu dogodku; vsaka druga novica v svetu je stopila v ozadje. Odsotni so bili le časnikarji z onstran železne zavese.

Časna straža jordanskih vojakov ob križevem potu, koder bo stopal papeški sprejeto

Med poročevalci je bil velik boj, kdo bo dobil najboljša mesta, kdo bo najprej poslal poročilo svojem časopisu; tekali so iz Jordanije v Izrael in obratno, le da bi čimprej poročali. Bilo je veliko vneme, a tudi veliko površnosti. Marsikdaj se je vršilo drugače kakor so poročali korespondenti ali agencije. Smešna so bila predvsem poročila tistih, ki se drže stran nele od cerkve, ampak tudi od zvonika... Zamejnali so imena in častitljive brade, celo obrede.

Tu je imel človek priliko, da je prišel v stik z različnimi časnikarji raznih delov sveta. Med nami je bilo veliko prijaznosti in medsebojne pomoči. Iz središča mesta Amana do letališča me je peljal časnikar iz Beiruta; med potjo sva si marsikaj zanimivega povedala, obviadal je dobro italijansko; bilo je to v ponedeljek, nekaj časa pred odhodom sv. očeta z letališča. Tu je bil poleg mene mlad časnikar iz daljnega Kameruna, elegantno, po evropsko oblečen.

PAPEZEVO POTOVANJE

Tu pa tam se je papežu le posrečilo kaj videti v tej neprestani gneči. Ni mu bilo dano, da bi užival v miru lepoto teh svetih krajev. V tem smislu je bila to zanj velika žrtev. Teško je bilo priti do zbranoosti, vsaj na zunaj.

Po Jeruzalemu smo se spraševali, če je papež kdaj kaj jedel ali spal. Kadar ni »romal«, je pa sprejemal razne osebnosti, ob 6. uri zjutraj je bil že na poti.

PAPEZEVA PODOBA

Bil sem mu štirikrat blizu, najbolj in najdlje na letališču v Amanu pred odhodom. Ne vem, kateri izraz bi veljal zanj: utrujenost ali ginjenost, verjetno eno in drugo — v svojem srcu ginjen, telesno pa utrujen.

Na raznih slavolokih je bilo mogoče brati podobne napise: Pozdravljeni, prinašavec miru!

Za izreden dogodek - izredna prodaja listov

Resnično, prinesel je žarek miru, četudi samo bežnega, med dva naroda, ki se od leta 1948 sovražita do smrti. Za nekaj časa je privedel ta dva naroda do čudnega tekmovalstva, kdo mu pripravi dostojnejše sprejeme in bivanje.

V nedeljo zvečer sem ga pričakal na jordansko-izraelski meji, ob bodeči žici, poleg pušk in mitraljezov obmejnih straž. Ob njegovem prihodu so ta bojna znamenja bila božanje človeka miru.

Njegov slovesni klic miru pa je mogočno zadonel iz betlehemske votline, od tam, kjer se je rodil Knez miru, ta klic se je razlegal po vsem svetu, do vseh državnikov zemeljske oble. Kaj takega lahko napravi samo poglavar katoliške Cerkve, on, ki sedi na Petrovem, božjem prestolu.

Dolgo časa sem ga gledal na letališču v Amanu ob času slovesa; stal sem mu blizu in nasproti v času, ko je med jordansko in vatikansko zastavo na desni

strani jordanskega kralja Huseina mirno poslušal dolgo vatikansko himno. Nad belim talarjem je blestel v jasnem popoldanskem soncu njegov živo rdeči plašč. Bila je to podoba ponižnega in skromnega človeka, kot da bi se izgovarjal: Oprostite, če zasedam tako visoko mesto; podoba osebe, polne človeških vrčin.

V trenutku slovesa je stisnil roko diplomatom in cerkvenim dostojanstvenikom, ponovno se je zahvaljeval kralju Huseinu, a preden je stopil po stopnicah v svoje letalo, ni pozabil stisniti roke preprostemu arabskemu osebju, ki je skrbelo za zadnje priprave DC 8 pred poletom.

Ob koncu je napravil nad vsemi prisotnimi veliko znamenje križa ter počasi stopal po stopnicah. Še enkrat je zablestel njegov rdeči plašč v ozadju beline zrakovplove, nato je zginil v notranjost.

Tako pisavo človek samo gleda

Naši pogledi so bili uprti samo v mogočno letalo, ki se je s preglušnim šumenjem pripravljalo na polet. Ko je zapustilo tla, so mu že bila poleg v spremstvu jordanska vojaška letala, ki so ga spremljala do meje.

POKRAJINA

V Jordaniji v glavnem primanjkuje zelenja, ker ni vode; edino čudovito oazo na svojem potovanju sem videl le v središčni mesta Jerihe, drugače pa, do koder se razteza človeški pogled, puščava in puščava: griči, na pobočju hribov pesek in ilovica. Tu občuduje človek tisto divjo lepoto, ki ima svoj poseben čar.

Nepozabna bo ostala slika večernega zatonja nad Jeruzalemom. Opazoval sem ga z Oljske gore. Celotno mesto je obdajal sijaj rdeče in rumene barve zahajajočega sonca, celo mesto je objemala ena sama celota, brez nobene meje, brez nobene pregraje; enako za Arabce kot za Jude, za kristjane kot za pogane, za revne kot za bogate. A bil je to samo pogled, samo sanje človeka do skorajšnje teme.

Pogled na Betanijo, vasico Lazarja, Marthe in Marije, pogled na okoliške vasice kot na Betlehem, je prava slika jaslice. Tako smo občudovali v nešteti slikah še kot otroci: male hiše z enim samim oknom, ubožnejše s samimi vratmi, z ravnostreho, nekatere z malo kupolo. Oko se ni moglo nasiti ob tem pogledu. Cestva in občutki so se prepletali iz stvarnosti v sanje, iz občudovanja v zamaknjenost.

Ob Mrtvem morju se je pogled ustavil na slovesni in zibajoči se hoji kamel. Druga za drugo, počasi in samozavestno so stopale kot so vedno v preteklosti, kot bodo v bodočnosti. V tej sliki se je čas ustavil, ob kamelah, ki so dajale duh in ozračje preteklosti, duh obiska treh kraljev, pravljico podobno vzhodnih bogatašev, teži priljage zvitih trgovcev, ki so se premikali iz ene v drugo deželo. Vrsta kamel se je premikala iz meglenega ozadja hribov, od koder so Izraelci z Mojzesom zagledali Obljubljeno deželo, do bleščeče gla-

dine Mrtvega morja. Ob tej sliki so še izrazitejšje izstopile poteze teh živali — male, a ponosne glave, dolg vrat, trup z grbo.

Tu sem gledal v širokem objemu divjo lepoto puščave, v daljavi hrib, ob vznožju stari in novi, ožgani in zeleni del sloviite Jerihe, v sredini prezez Jordana, v ozadju hribovje, Mrtvo morje. Človek je gledal zamaknjen.

V tej deželi se je čas marsikje ustavil: kmet, ki orje svoj revni košček zemlje z lesenim plugom, pastir, ki pase čredo ovac, oblečen še z velblodjo kožo. Pogost pa je prizor črede ovac, poem vsak zase.

A stopimo iz višin poezije, iz misticizma svetega pisma in pogledimo z realnimi očmi današnje stanje. Tu vidimo veliko revščine, take revščine, ki poniža in užalosti gledavca. Morda je beseda revščina prebogata izraz. Vidijo se udobne hiše, a je preveliko število tistih, katerih bivališče je bolj podobno hlevu. Na poti proti Betlehemu se vidi skupina ljudi, ki stanujejo v votlinah. Pogledal sem celo v notranjost šotorov beduinov; bolje je, da se človek ne spomni na to...

Papež je šel v te kraje kot romar, a po poti, v premikanju iz enega kraja v drugega, je bil tudi turist, tudi on je videl to revščino. Videl je to revščino in jo razumel: stopil v revno hišo mrtvoudnega, ga tolažil, blagoslovil in mu zapustil svoj dar.

Ob tem romanju so se obnovljali evangeljski prizori. Ubog, preprosti človek ne bo tako kmalu pozabil na belo postavo »babaa«.

Sicer se bo marsikateri Arabec, posebno prodajavci, spomnil obiska poglavarja katoliške Cerkve v Sveti deželi, saj je ob tej priliki marsikaj zaslužil, od otrok, ki so na cesti čistili čevlje, do večjih trgovin raznih spominčkov.

MMENJA

V teh dneh sem imel priliko govoriti s časnikarji raznih delov sveta. Vsi smo si bili edini v tem, kako je ta papežev obisk v svete kraje velikega zgodovinskega pomena. Od veselega pozdrava preprostega Arabca ali Juda, do pristranih razgovorov s politiki ali cerkvenimi dostojanstveniki, vse to je dokazalo, kakšen ugled uživa v svetu katoliška Cerkev in njen poglavar. Ob tej priliki se je marsikdo spomnil pokojnega Janeza XXIII., kot začetnika nove poti. Pavel VI. pa nadaljuje po tej poti in razvija začeto delo.

V preprosti sobi Apostolskega vikarijata, kjer je stanoval sv. oče, se je zgodilo zgodovinsko srečanje s patriarhom Atenagoro. Ta razgovor se je vršil v miru in samoti, v deželi Jezusovega človeškega življenja. Razgovor se je prepletal z molitvijo. Postavila sta oba, Pavel VI. in Atenagoras, temeljni kamen nove stavbe.

V ponedeljek, 6. januarja, na dan razglasenja Gospodovega, se je zaključilo romanje Pavla VI. A vendar ne moremo govoriti samo o zaključku, zraven dajmo tudi besedo začetek — začetek nove dobe: osebnega stika vrhovnega poglavarja Cerkve z oddaljenimi, saj to je bilo le prvo potovanje Pavla VI., kmalu bomo pričla drugim potovanjem, obenem pa začetek dialoga med katoličani in ostalimi kristjani. To so najbližji sadovi vesoljnega cerkvenega zbora. Ta zgodovinska dejanja pa mora spremljati naša molitev.

Papež Pavel VI. ni šel v Sveto deželo, da bi nas... zabaval. Neprestano nam je klical in nam kliče k prenovljenju in k molitvi. Sprejmimo ta klic in to vabilo in sklenimo naše roke k Bogu, da bomo pospešili dan združitve, dan ljubezni. Posebno med letošnjo molitveno osmino.

DUŠAN JAKOMIN

Sv. oče v množici Arabcev (zgoraj) in Judov (spodaj)

IZ BETLEHEMSKE VOTLINE

POSLANICA PAPEŽA PAVLA VI. DRŽAVNIM POGLARJEM

»Iz Svetega jeruzalemskega mesta, ob priliki našega obiska v te kraje, prosimo vas, da bi posvetili vse svoje sile za zmago miru med narodi.«

Pavel VI.

Oljski vrt Getzemani še iz Jezusovih časov

Pa kaj se ti v nevarnost podajaš!?

Prejeli smo s prošnjo, da objavimo:

»Tržaška Demokracija«, posebna številka od 30. decembra 1963, ki jo je izdala Slovenska demokratska zveza iz Trsta, je prinesla na prvi strani sledečo objavo: »Prijetelj in čitatelj! Tržaška SDZ Vam je nameravala izreči svoja voščila in povedati svoja mnenja v posebni božični številki „Demokracije“. To je pa dr. Avgust Sfiligoi, kot član družbe, ki je lastnica „Demokracije“, v zadnjem trenutku z grožnjo s sodiščem preprečil. Ker bo razčiščenje vprašanj, ki so bila ob tej priložnosti sprožena, zahtevalo določen čas, smo se v želji, da preprečimo nepotrebne zapletitve in nadaljnjo zamudo, zatekli k izdaji priložnostne številke lastnega glasila. Zveste prijatelje, čitatelje in oglaševalce prosimo, da to upoštevajo. Slovenska demokratska zveza Trst.«

Ta objava ni podana v luči točnosti in je tendenciozna, zato utegne spraviti marsikoga, ki o stvari ni poučen, v krivično tolmačenje stvari, mene pa v slabo luč, ker me obrekuje.

Zaradi tega čutim podpisani dolžnost pojasniti sledeče:

1. Prva solastnika »Demokracije« sva bila dva Goričana. Pozneje smo družbo z o. z. »Editrice Adriatica«, ki je »Demokracija« izdajala, sestavljali pok. dr. Josip Agneletto, pok. prof. Ivan Rudolf in jaz. Hkrati smo bili vsi trije tudi člani upravnega odbora, kateremu je predsedoval dr. Agneletto.

2. Iz zapisnika občnega zbora od aprila 1960, ki je bil položen na tržaško okrajno sodišče, izhaja, da sem jaz izstopil iz upravnega odbora in da je bil na moje mesto imenovan nekdo drug.

Odstopil pa sem, ker nisem odobral načina upravljanja, proti kateremu sem že prejšnja leta večkrat protestiral.

3. Aprila 1962 sem odstopil tudi od družbe in v zapisniku občnega zbora od 15. aprila 1962, ki mi ga je dr. Branko Agneletto poslal v prepisu, je zapisano sledeče: I. »Dr. Branko Agneletto izjavlja, da nasledujeta pokojnemu očetu dr. Josipu Agnelettu on in sestra dr. Lilijana Agneletto, omožena Rois-Mariotti, in sicer z enakim deležem, kar zadeva očetov družbeni delež, kakor izhaja iz dedinskega lista št. 4330/60 od 15. 10. 1961 tržaške preture, ki ga je dal na ogled.

Izjavlja nadalje, da predstavlja tudi sestrin delež na podlagi pooblastila z dne 10. aprila 1962.

Občni zbor vzame to izjavo na znanje in naroča upravitelju, naj to spremembo vpiše v člansko knjigo, kakor veleva zakon.«

II. »Predno se preide k razpravljanju prve točke dnevnega reda, prečita predsednik pismo z dne 10. aprila 1962, ki ga je poslal odv. Sfiligoi v odgovor na povabilo na občni zbor, s katerim odv. Sfiligoi izjavlja, da odstopa od družbe.«

»Prisotni člani družbe sprejmejo odstop in pooblaščajo upravitelja družbe, da delež odstopajočega člana likvidira po zakonu.«

»Ker je upravitelj dr. Josip Agneletto umrl, predlaga prof. Rudolf, naj se na njegovo mesto imenuje za upravitelja član družbe odv. Branko Agneletto, roj. v Trstu 25. 3. 1920, tu bivajoč v ul. San Lazzaro 17. Odv. Agneletto izjavlja, da to imenovanje sprejme in zbor enoglasno potrjuje prof. Rudolfov predlog ter imenuje za novega upravitelja družbe z o. z. »Editrice Adriatica« s sedežem v Trstu odv. Branka Agneletto.«

4. Člani družbe, ki so sestavljali občni zbor od 15. aprila 1962 in tako sklenili ter sklenili, so bili prof. Ivan Rudolf in dr. Branko Agneletto ter po njem zastopana sestra ga. dr. Lilijana Agneletto.

Dr. Branko Agneletto je, torej, volil tudi samega sebe!

5. Sredi novembra 1963 pa sem z začudenjem prejel sledeče pismo dr. Branka Agneletta, datirano Trst 12. 11. 1963:

»Po smrti prof. Rudolfa in mojega očeta, ste Vi edini družabnik omenjene družbe z omejenim zavzeto, zato pošiljam Vam poziv finančne uprave, s katerim vabi družbo, da uredi davčno stanje iz leta 1960.

»Ob tej priliki opozarjam, da po tem letu ni nihče naredil davčne prijave. Opozarjam tudi, da po smrti prof. Rudolfa ste Vi edini družabnik in zato je družba praktično prenehala obstojati, kar pomeni, da je po zakonu Vaša dolžnost, da zahtevate likvidacijo družbe. Pišem Vam to pismo zato, da smo si na jasnem o omenjenih problemih ter tudi zato, ker dokler družba ne bo v likvidaciji, bo financa terjala davke.«

6. Po prejemu tega pisma sem pregledal spise družbe na tržaškem okrajnem sodišču in ugotovil, da po letu 1960 niso bili predloženi niti letni družbeni obračuni, niti sporočene spremembe pri upravnem odboru in pri članstvu družbe.

Vse to bi bila morala urediti upravitelj družbe dr. Branko Agneletto in član upravnega odbora prof. Rudolf, ki pa nista predložila niti davčnih prijav.

Zaradi tega sem na finančni upravi uredil davčno stanje iz leta 1960.

Meni pa je pri vsem tem obnašanju pretla nevarnost velike škode, zato sem 27. decembra 1963 poslal dedičem pok. dr. Josipa Agneletta in pok. Ivana Rudolfa, na znanje pa tiskarju g. Antonu Kebru, pismo sledeče vsebine: »Sele iz pisma g. dr. Branka Agneletta od 12. 11. 1963 sem izvedel za težke opustitve in nerednosti, ki jih je zakrivila uprava d. z. o. z. »Editrice Adriatica«.

»Pridržujem si pravico predložiti slučaj pozornosti okrajnega sodišča zaradi ukrepov, ki jih zakon predvideva (zato pišem v italijanščini) in Vas svarim, da ne ukre-

nete ničesar in ne izvršite nobenega opravila, kakršne koli vrste, v imenu in za družbo z o. z. Editrice Adriatica ter da ne uporabljate družbenega naslova in glave lista „Demokracija“.

To pismo sem bil podpisani dolžan poslati tudi zaradi velike odgovornosti, ki mi jo dr. B. Agnelettovo pismo od 12. novembra nalaga, in ob ugotovitvi, da sta pok. prof. Rudolf in on sam zanemarila dolžnosti, ki jih zakon nalaga pri upravljanju družbe.

V tem svojem pismu trdi dr. B. Agneletto, da sem jaz dolžan zahtevati likvidacijo družbe. V resnici so to dolžni storiti vsi člani družbe in njihovi nasledniki.

Likvidacija družbe pa se lahko izvrši tudi na ukaz sodišča in le zato sem si pridržal pravico seznaniti s stvarjo okrajno sodišče, ko že dr. B. Agneletto trdi, da sem jaz ostal edini družabnik.

Sam sem že v svojem pismu od 10. aprila 1962, ki ga zapisnik občnega zbora od 15. aprila 1962 omenja, izrazil mnenje, da bi z mojim odstopom morala družba stopiti v likvidacijo. Toda prof. Rudolf in dr. B. Agneletto sta šla mimo tega.

7. Dr. B. Agneletto trdi, da sem ostal edini družabnik in mi narekuje neke dolžnosti. Mene pa ni nihče, niti on niti kdo drugi od tržaške SDZ prosil, naj bi »Demokracija« izšla za Božič. Sploh mi nihče ni dal kakega zadevnega obvestila.

Zato je iz trte izvita trditve, da je tržaška SDZ »nameravala izreči svoja voščila in povedati svoja mnenja v posebni božični številki „Demokracije“ in da sem jaz »v zadnjem trenutku to preprečil«. Saj sem gori navedeno svarilo jaz poslal dva dni po Božiču, to je 27. decembra, kakor pričajo poštni pečati in potrdira, in sicer zaradi pisma dr. B. Agneletta z dne 12. 11. 1963.

S svojo trditvijo me tržaška SDZ javno obrekuje in se je s tem podala v veljiko nevarnost.

Slovenska javnost naj sodi na temelju spomenikov, ki jih zgoraj navajam!

Ob zaključku se lepo zahvaljujem g. odgovornemu uredniku »Katoliškega glasa« za gostoljubno objavo tega mojega pojasnila.

Gorica, 5. januarja 1964.

dr. Avgust Sfiligoi

Za zaščito Slovencev

Vodstvo SDZ v Gorici je sklenilo objaviti pomenljivi govor, ki ga je imel pokrajinski tajnik Krščanske demokracije na kongresu stranke v Gorici 15. decembra 1963 glede slovenske manjšine, politike na meji in odnošajev z Jugoslavijo. Prisoten na kongresu je bil tudi zastopnik SDZ v Gorici.

Govor pokrajinskega tajnika Krščanske demokracije g. Gina Cociannija kaže, da se vendar obeta Slovincem v Italiji boljša bodočnost v pogledu njihovih pravic. K temu je pripomogla pomoč slovenskih volivcev, ki so po nasvetu SDZ podprli kandidata italijanske Krščanske demokracije pri državnoborskih volitvah leta 1958 in 1963, pa tudi podpora, ki jo svetovavci SDZ dajejo v gorškem občinskem in provincialnem svetu.

Vse to pozitivno sodelovanje pri javni upravi je nujno spravilo z mrtvega tira razumevanje in upoštevanje slovenskega življa.

Vodstvo SDZ v Gorici ugotavlja zaradi tega, da je bila njegova odločitev za kan-

didate Krščanske demokracije leta 1958 in 1963 pravilna in da splošno sodelovanje SDZ tudi v krajevnih samoupravnih edinihah rodi zaželene uspehe.

Vodstvo SDZ ugotavlja nadalje, da je do tega prišlo zaradi discipliniranosti vseh sodelavcev in somišljenikov SDZ, ki se vsi nesebično žrtvujejo, ne iščejo osebnih koristi in ne zahtevajo plačila.

Vodstvo SDZ v Gorici

VPRASANJE SLOVENSKE MANJSINE

Dejstvo, da živimo na ozemlju, kjer bivajo italijanski državljani, pripadajoči dvema jezikovnim skupinam, mora nuditi krščanskim demokratom mnogo prilike, da ravnajo po svoji ideologiji.

Tega dejstva ne smemo smatrati za nesrečo, temveč kot priliko za stike z Jugoslavijo; ti stiki so povzročili, da se je zmanjšala napetost in da se je tudi na deželi povečala sposobnost za sožitje.

Kar zadeva cerkveni nauk v zvezi z našo ideologijo, govori papeževa okrožnica

»Pacem in terris« (Mir na zemlji) jasno in narekuje pogoje za mir med večino in manjšino.

Za italijansko večino mora veljati pravilo: spoštovanje manjšine, njeno varstvo in ne zatiranje.

Za slovensko manjšino pa: ne uganjati nacionalizma in upornosti.

Krščanska demokracija je zadnje čase skušala pospeševati to sožitje s tem:

a) da je pomagala reševati upravna vprašanja slovenskih predmetov in občin;

b) da je podpirala izdajo šolskega zakona in izvršnih določb;

c) da je preprečevala vsak spor in vsako nasilje.

Za varstvo slovenskih kulturnih in jezikovnih pravic bo v bodoče potrebna jasna politika vzporejanja v političnem, gospodarskem, sindikalnem itd. pogledu.

POLITIKA NA MEJI ODNOSAJI Z JUGOSLAVIJO

Goričani smo imeli žalostno prednost, da smo živeli ob najtežji italijanski meji. Zaradi tega so trpeli civilni in gospodarski razvoj, mir, socialni in politični napredek.

Precej let sem pa se vse spreminja. Tako ugotavljamo zmanjšanje mednarodne napetosti, ugodnejšo jugoslovansko politiko do nas in dopolnilnost jugoslovanskega gospodarskega vprašanja z našim.

Danes moremo reči, da imamo na našem področju »novo mejo«, ki velja kot orodje za ublažitev napetosti in za mir. Mi demokrati pa moramo to delo opravljati. Meja mora namreč biti priložnost za to, da pokažemo demokratične vrednote.

Pokrajinski odbor in možje Krščanske demokracije so v zadnjih letih pospeševali razvoj italijansko-jugoslovanskih stikov z državnim in krajevnim merilu. Bili so sestanki upravnega značaja; reševala so se vprašanja avtocest in železnic; sklepali so se trgovski dogovori; imamo videmski dogovor; sedaj gre za to, da se odpre prehod v ul. sv. Gabrijela; bile so športne, kulturne in gospodarske prireditve.

POGLED NA KONKRETNE CILJE V BODOČNOSTI

Naše področje lahko imenujemo »vzhodna vrata«, ker je pač mednarodno središče prometa in trgovine; to je ena temeljnih črt za razvoj.

Ob tej točki se je govornik, pokrajinski tajnik g. Gino Cocianni, ustavil, da bi temeljito premoštril ta »vzhodna vrata« Italije in Furlanije-Juljske krajine in je pod udaril, da ti odnosi s sosedno Jugoslavijo skozi vzhodna vrata Italije (Gorico in Furlanijo-Juljsko krajino) tvorijo obveznost vseh odgovornih ljudi Krščanske demokracije goriške pokrajine in da so tudi obveznost za deželo in morajo biti obveznost za vlado.

Za Marijin dom - Sv. Ivan - Trst: Zbirka do 31. 12. 1963: L. 3.545.194. Izdatki L. 2.947.510. Prebitok L. 597.684. Zbirka od 1. do 12. januarja: skupne zbirke L. 30.200, Žerjal F. 1.000; Omahne A. 2.000; T. K. 10.000; M. B. 10.000; Ferletič J. 1.000; Vavovec Lojzka 1.000; N. J. 500 (T. K. dal tudi za Marijanišče L. 5.000).

Vsem dobrotnikom prisrčna hvala!

LISTNICA UPRAVE — Naročnina za Katoliški glas v inozemstvu

Argentina 750 pesov, Avstralija 2 funta, Avstrija 120 šillingov, Belgija 250 belgijskih frankov, Kanada in USA 5 dolarjev, Francija 25 NF, Nemčija 20 DM, Anglija 2 funta, Švica 20 švicarskih frankov, Švedska 25 švedskih kron. Povsod drugod protivrednost USA dolarjev.

diviziji »Adolf Hitler« in »Hermann Göring«.

Siroko zasnovana nemška čistka je merila na to, da docela iztrebi partizanstvo in zlomi v prebivalstvu sleherno misel na oborožen upor. Redna vojska, predvsem oklopne sile, so prejele nalog, naj uničijo partizanske oddelke in pobijejo vse moške, ki jih najdejo z orožjem v roki; SS-ovski kazenski oddelki pa ukaz, naj izrujejo v civilnem prebivalstvu duh upora in vstaje s požigi, ropom in odgonom v internacijo vseh vojaško sposobnih moških.

Nemška redna vojska je načrtno vrgla v boj svoje sile in vkljub junaškemu odporu domačih borcev zasedla vse Slovensko Primorje in Istro, in v prvi vrsti Vipavsko dohno, kjer sta imeli svoj sedež vojaško poveljstvo in politično vodstvo osvobodilnega gibanja. Neposredno za redno vojsko so se pomikali strahovalni oddelki elitne SS-ovske divizije »Hermann Göring«, ki so v noči od nedelje na ponedeljek preplavili vso deželo. SS-ovske tolpe so sestavljali v veliki meri nedoletni fantje, nabito prežeti z nacističnim duhom, oholi in podivjani.

Radio Trst A

Sporod od 19. do 25. januarja 1964

Nedelja: 9.30 Glasbila in zvonovi v slovenski pesmi. — 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa. — 11.45 Oddaja za najmlajše: »Kraljevič z brado in brez nje«. — 12.00 Slovenska nabožna pesem. — 12.45 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Odmevi tedna v naši deželi. — 14.30 Sedem dni v svetu. — 14.45 Ansambel »Tamburica« iz Zagreba. — 15.30 Radijska novela: »Ljubavni napoj«. — 18.30 Kino, včeraj in danes. — 20.30 Iz slovenske folklorne: »Dober večer, al bi dali vašo hčer«.

Ponedeljek: 12.15 Iz slovenske folklorne: »Dober večer, al bi dali vašo hčer«. — 18.00 Glasovi iz narave, pripravil Tone Penko. — 18.30 Koncerti »Camerate Musicale Triestine«. — 19.15 Radijska univerza: Sveta orata Ciril in Metod: (13) »Proslave svetih bratov«. — 19.30 Z drugega mednarodnega zborovskega natečaja »Cesare Augusto Seghizzi«. — Polifonski zbor »Santa Maria Maggiore« iz Trsta, ki ga vodi o. Vittoriano Maritan in zbor »Lojze Bratuž« iz Gorice, ki ga vodi Ivo Bočina. Natečaj smo registrirali v dvorani »Unione Giannistica Goriziana« 7. in 8. decembra 1963. — 21.00 Nikolaj Rimsky-Korsakov: Pskovičanka, opera v treh dejanjih.

Torek: 12.45 Pomenek s poslušavkami. — 18.00 Italijansčina po radiu: Osnovni tečaj: 19. lekcija. — 19.15 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. — 20.30 Znanje melodije. — 21.00 Pregled italijanske dramatike. — 21.50 Slovenski in jugoslovanski solisti. Koncert »Zagrebskega godalnega kvarteta«.

Sreda: 11.45 Jugoslovanski pevci in orkestri. — 12.45 Brali smo za vas. — 13.30 Pol stoletja melodij. — 18.00 Znanstveni leksikon. — 18.30 Slovenski skladatelji 17. in 18. stoletja: (3) »Gabrijel Plavec«. — 19.00 Pevski zbori Juljske Benečije in Furlanije: Zbor »Vittore Veneziani«. — 19.15 Higiiena in zdravje.

Četrtek: 11.45 Glasbeno potovanje po Evropi. — 12.15 Po društvih in krožkih: »Sahovski klub Bratuž v Gorici«. — 18.00 Italijansčina po radiu: Osnovni tečaj: 20. lekcija. — 18.30 Solistični koncert. — 19.15 Lepo pisanje, vzori in zgledi mladega rodu. — 21.00 »Martin Krpan«. Napisal Fran Levstik, dramaturg Joža Vombegar.

Petek: 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 18.00 Bilo je nekoč... Venec pravljice, pripovedki in legend. (12) »O mili kraljčini in hudobnem tolovaju«. — 19.30 Z drugega mednarodnega zborovskega natečaja »Cesare Augusto Seghizzi«. Zbor »Costanza e Concordia« iz Rude, ki ga vodi Orlando Dipiazza in zbor »S. Cecilia« iz Adegliacca, ki ga vodi Luigi Turco. — 20.30 Gospodarstvo in delo. — 21.00 Koncert operne glasbe.

Sobota: 11.45 Ameriški odmevi. — 12.15 Zimski turistični razgledi. — 14.40 Vokalni kvartet »The Satisfiers«. — 15.30 »Limonin olupek«, igra v enem dejanju. — 16.40 Nastop gojencev Glasbene Maticice v Trstu. — 17.20 II. Vatikanski koncil. Poročila in komentarji o Vesoljnem Cerkevem zboru. — 18.00 Poglavlja iz zgodovine slovenske književnosti: (9) »Adam Bohorič, šolnik in slovničar«. — 19.15 Družinski obzornik. — 20.30 Teden v Italiji. — 20.45 Zbor s Proseka-Kontovela, ki ga vodi Ignacij Ota. — 21.00 Za smeh in dobro voljo. — 22.55 Sodobna simfonična glasba.

Sp. zdr. OLYMPIA obvešča, da se bo v februarju vršil redni občni zbor v prostorih Katoliškega doma.

Nacistična ideologija — Weltanschauung — o nadvrednosti nemškega plemena in o podrejeni hlapčevski vlogi vseh drugih narodov je prepojila te mladostnike z opojno zavestjo nemške veličine. Zamorila jim je vsak čut za človeško dostojanstvo pripadnikov drugih narodov in vsak smisel za enakopravnost, svobodo, resnico in pravico. Hitler jim je bil bog, nemški rajh najvišji življenjski ideal, zmaga nemškega orožja zadnji in vrhovni cilj. Esesovci so se smatrali za zakonite izvrševalce nemške justice pri upostavljanju novega reda in za železno pest graditeljev nemške nadoblasti v svetu. Ker pa je ta nadoblast odvisela od dokončne zmage, so si hoteli zmago izbojevati čimprej in čimbolj temeljito. Najkrajša pot do zmage je bila po njihovem pot nasilja, najgloblja vsebina nasilja pa neusmiljenost in okrutnost. Zato so bili SS-ovci brezsrčni in krvoločni nasilniki.

Bolj kot prodora nemških armad smo se vsi bali SS-ovskih uničevalnih oddelkov, ki so drveli iz kraja v kraj, požigali domove, ropali in plenili, streljali bežeče, odvajali moške in ženske na prisilno delo v Nemčijo.

(se nadaljuje)

Ob dvajsetletnici

(Iz zapiskov zareskega župnika)

Nemški motorizirani oddelki so podnevi zasedli vso Vipavsko. Kolona, ki je prišla iz Gorice, je preplavila vasi od Ajdovščine do Batuj. Partizani so se po ostrih bojih umaknili na Caven, ljudje srednjih let so zapustili vasi ob glavni cesti in se zatekli v obrobna naselja, doma so ostali starčki in otroci.

Ko so prilezli nemški tanki od Huka v Crniče, so se vile bele zastave iz zvonikov v Crničah, v Batujah in v Selu. Nemci so se brž razkropili po hišah in vse prevrgli. Na cesto pred cerkvijo so pripeljali kakih 12 starejših mož, med njimi tudi sivolasnega dekana Lojzeta Novaka. Dobro uro so jih spraševali, kje so prebivalci, in ko so jim pojasnili, da so iz strahu zbežali na Ravne, so jih izpustili. Medtem je skupina oficirjev z daljnogledom pregledovala zaselke in strmo pogorje. In že so zapeli topovi in pričeli bruhati granate v Ravne, v strme čavenske brčgove gor pod vrh

Kučlja, kjer so pač opazili premikajoče se postave.

Kolona, ki se je spustila s Cola v dolino, je zasedla vso srednjo Vipavsko. Okoli 10. ure je prispela v Kamnje. Župnik Viktorin Stanič se je pravkar odpravil v cerkev. Nemška patrola ga je zajela in vrgla na avtoblinda, da jim bo kažipot in po potrebi, če bi jih partizani napadli, streljovod. Tudi tu so se Nemci razleteli po hišah, župnik pa je stal na avtoblindi, zbegan in zavzet. Zazvonilo je k veliki maši. »Mašo imam zdaj ob 11. uri, pustite me!« je zaklical poveljniku. Ta se je ozrl na gručo žensk in otrok, ki so se plašni in boječji vsipali v cerkev. »Pojdite,« mu je mignil, »storite svojo dolžnost!« Župnik Stanič je vzradoščen skočil z vozila in odhitel v cerkev. Bil je zvon sv. Mihaela nadangela, ki ga je rešil.

KRIŽEV POT PRIMORSKIH DUHOVNIKOV

27. 9. 1943 - Ob sedmih zjutraj se je iztekla policijska ura. Tedaj so zazvonili zvonovi vseh vipavskih cerkva: slovesno je zvonilo v Ajdovščini in v Sturjah; praznično veselo so jim odpevali zvonovi v Vi-

